

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Morib. Ignatii Loiolæ, Qvi Societatem Iesv
Fvndavit, Libri III**

Maffei, Giovanni Pietro

Dvaci, 1585

Quædam de Ignatio mira. Cap. XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44004

maniam magno adiumento & fuisse, & esse hodie vel maxime constat, cum in eius pane collapsi instaurationem & amplificationem, idem Gregorius XIII. pro sua præcipua in eas nationes clemètia & voluntate vehementer incubuit. Nec Germanicæ modo, sed ceterarum quoq. gentium pueros & adolescentes Ignatius, piis ac liberalibus disciplinis imbuedos (quam vnam expeditissimam emendandi generis humani rationem ducebat esse) per se suosq. admonitu plane diuino suscepit. atq. ob id ipsum, gymnasia, quibus æque infimi ac summi gratis erudirentur, non Romæ solum, sed etiam toto pane terrarum orbe constituit, summa adhibita cura, vt ne quid professores nostri, quamuis acutum & plausibile afferrent peregrini vel noui dogmatis, nedum ab orthodoxa fide abhorrentis; verum in singulis quæstionibus celeberrima quæque & probatissima doctorum placita sequerentur.

Quædam de Ignatio mira. CAP. XIV.

PRæter ea quæ superioribus libris Ignatio diuinitus accidisse retulimus, nō pauca de eodem admirabilia prædicantur: quorum aliqua nobis hoc loco exponere visum est. Recenti conuersione, Hierosolymam petēs, dum Barcinone transmissionem expectat, interea diuinā rem, sacras conciones, & alia religionis officia quàm accuratissime obire non destitit. Accidit autem aliquando, vt cum in templo verbum Dei audiret; conspicata hominem femina princeps, peregrini habitus faci plebis immistū; videre sibi visa sit eius caput ac faciem eximio quodam fulgore splendentem, idque
 tanta

tanta sua cum animi voluptate, vt quamquam inuita ac repugnans modestiæ causa, tamen ab eo aspectu oculos nulla ratione posset auertere. Igitur concione dimissa, nihil ei fuit antiquius, quàm vt mariti permissu, peregrinũ per idoneos homines oppido conquisitum hospitio acciperet. qui domum ingressus, percunctantibus illis, quis aut cuius esset; peregrinari se Hierosolymam dixit, neq. de se ipso verbum vltra addidit: verum enim vero sermonem de rebus diuinis instituens, omnes qui aderant, cælesti quodam solatio lætitiæq. perfudit. Qua re vehementius etiam permoti, operam dedere, vt nobilis quidam vir, ipsorum propinquus, in Italiã traiecturus, vna cum Ignatio conscenderet, rati, nauigium vtique tali vectore perire non posse; neq. eos fefellit opinio: siquidem alia naus, cum eodem fere tempore vela fecisset, non lōge à portu vi tempestatis absorpta est: at vero qua Ignatius vehebatur, celerrimo cursu Caietam incolumis tenuit. Post reuersionem vero, dum Barcino- ne, vt initio dictum est, Grammaticæ rudimentis operam dat, res accidit ad viri sanctitatem illustrandam haud leuis momenti. In parœcia beatæ Mariæ, cui à Mari cognomen est, ad plateam Lullianam, Lyssani duo fratres de patrimonio diutius litigauerant. Ac deniq. à iudicibus lata sententia, is qui causa ceciderat, præ nimio dolore ad vltimam desperationem reductus, impulsu dæmonis è cubiculi trabe laqueo se suspendit: ea re cognita vicini ad tætrum illud spectaculum confluunt, mirantes hominis facinus, miserantes insaniam. Id simul atque Ignatius audiuit, confestim aduolat, pendentem ex infelici tigillo restem præcidit, hominem vel cadauer potius collocari iubet in lectulo. deinde seorsum nixus

O iiij genibus

genibus pro salute ipsius Deum orare non sine lacrymis institit. Res mira. deprecate Ignatio, cunctis qui aderant in lectulum obuersis, & expectatione suspensis; miser ille repente sustulit oculos, vocisque vsum eatenus dumtaxat recepit, quoad vocato celeriter in id sacerdoti peccata rite confessus est, ac demum expiatus, animam è Tartari faucibus ereptam Domino reddidit. cuius rei fama totã urbem, finesq. illos magna cum omnium admiratione peruasit; & supersunt hodie, qui meminerint: à quibus ego id ipsum Barcinone diligenter quæsiui. Ac multo post, Romæ, cõstituta iam Societate aliud non minus mirum Ignatio contigit. Cum Alexandro Petronio, cuius ante meminimus, & medico & philosopho insigni, magnũ vsum amicitiamq. contraxerat. Ad eum ægrotum aliquando vicissim ipse, visendi causa cum adiuisset, quamquam alieno tum tempore, tamen pro familiaritate à domesticis introductus, occlusis fenestris in lectulo quiescentem inuenit. & ex tenebris ratus hominem sopori sese dedisse, suspenso vestigio tacitus adrepens, puluino sensim assedit. ac nihilominus Alexander è somno excitatus, & repente Felicitatem vxorem inclamans: Quis nouus hic splendor, quæ tanta, inquit, lux cubiculũ complet? At illa simpliciter, id quod erat, vnum Ignatium introisse respondit. Tum Alexander, homo grauis & prudens, non dubio argumento viri sanctitatem interpretatus, ex eo die Ignatium tamquam humano fastigio celsiorem, magis magisque suspexit: totamq. deinde rem ipse mihi aliisque serio exposuit. Parisiis, Michaël quidam Hispanus, quem Romæ deinde falsæ criminacionis ministrum in Patres fuisse diximus, impatienter ferens patronum suum Franciscum Xaueriũ è medio

è medio honorum cursu ad studiũ humilitatis Christianæ traductum fuisse, ira percitus, Ignatium, utpote eius rei auctorem, interficere omnino constituit: cumq. in hospitium ipsius ultro inuasisset, strictoq. iam gladio scalas furibundus ascenderet, diuina repente voce perterritus: Quo tendis infelix? retulit gradum, totamq. rem conscientia victus postmodũ ipse confessus est. Anno à Virginis partu M. DLIV. Rodulphi Pij Cardinalis opera, Societatis collegiũ ad Lauretanam ædem institutum est: acciditque, ut domus nostris ad habitandum attributa, lemorum terroribus, & faunorum ludibriis admodum esset infesta. cumque, noctu præsertim, modo hi, modo illi detractis è cubili stragulis, vel insolito quodam cachinno excitati per cæcas tenebras trepidarent; ad eã pestem auertendam multa nequidquam experti, deniq. per epistolã ad sacrificia & preces Ignatij, tamquam ad sacram anchoram communi consensu confugiunt. Ille re cognita, Deum attente precatus, rescripsit sociis, bono essent animo, ac diuino præsidio freti (quod in tali re fecerat ipse non semel) dæmonũ terriculamenta nihili ducerent. Mirum dictu. recitatis litteris omnes confestim ea molestia spectrisq. nõ modo in præsens, verumetiam in posterum liberati sunt. Cum Ignatij defuncti corpus exsequiarũ causa iaceret in feretro, Bernardina quædam Romana, filiã diuturno morbo laborãtem, quam arte nulla medici sanare valuerant, ad osculãdas mortui manus admo- uere vehementer optabat: certam ex eo cõtactu filiæ valetudinẽ sibi pollicita: sed cum præ turba, impetu sæpe capto puella numquam ad feretrum accedere potuisset, denique mater, quippe quam filiæ caritas valentiorẽ audaciorẽq. reddebat, non ante destitit, quàm

quàm ex Ignatij vestimentis frustulum abscidit. id frustulum virginis collo simul atq. alligatū est, tamquam præsentis numinis ope morbus evanuit: cuius miraculi rumor cunctis, vt par est, admirantibus lōge lateq. manauit. Ac ne prophetiæ quidem insigni dono caruisse putandus Ignatius est, si quidem aliqua partim abdita aperuit, partim longe à conspectu remota monstrauit; partim etiam multo post, futura, sine vllō errore prædixit. In iis qui Barcinone Ignatium maxime coluere, ac præcipuum ex eius consuetudine & monitis fructum vtilitatemq. cepere, vidua quædam fuit nomine Agnes, è Paschala familia. hæc cum cetera caritate Ignatium adiuuat, eiusq. sustentauit inopiam, tum Parisios proficiscentem, ad vsque templum sancti Andree tria millia ab vrbe passuum, officij causa persecuta est vna cum Ioanne filio, optima spe summæ virtutis ac pietatis adolescentulo. Hunc in digressu cum oscularetur Ignatius, ei q. præcepta in reliquam vitam paterna daret: Cur, inquit ille, cum alij abs te exculsi, tuisq. monitis incitati, vel Christi consilia sint sequuti, vel certe in virtute magnos progressus effecerint, me vnum, parens optime, rudem informemq. destituis? Quid misero mihi te absente futurum est? Atqui bono animo esto fili, respondit Ignatius, nequaquam tibi deerit exercēda patientiæ, deque Deo bene merendi materies. namq. vbi adoleueris, vxorem duces, multisq. incommodis afflictaberis, quæ te solui deliciis, & in auxilio diuino implorando torpere minime patientur. Neq. abfuit dicto fides. si quidem post aliquot annos ille contracto matrimonio multos suscepit liberos; cumq. haud ita diues esset, debitorum fraude, quibus non exiguam pecuniæ summam crediderat, rei familiaris naufra-

naufragium fecit, hodieq. confecta iam ætate senex, seq. familiamq. suam quotidianis laboribus ægre sustentat. Eius deinde Agnetis mortem Barcinone sanctissime obitam, Romæ Dei monitu præsensit Ignatius, vt litteræ Antonij Araozij qui morienti viduæ affuerat, nihil ei super illa re noui postmodum attulerint. Petro Fabro defuncto, quem sibi propter egregias viri virtutes successorem, animo & spe destinauerat, aperte vaticinatus est, se decem ipsos annos ei superstitem fore; neq. fefellit euentus: quippe Faber sæculi huius anno sexto & quadragesimo, Kalendis Sextilibus; Ignatius (vt dictum est) ipso quinquagesimo sexto, pridie Kalen. decessit. Quidam haud ita pridem in Societate versatus, cum ex imposito sibi munere tanta molestia afficeretur, vt somnum capere vix posset, ac de repetendo sæculo cogitaret; Ignatius rem diuinitus odoratus, adolescentem nocte in tempesta è lectulo vocari ad se iussit, alioqui fratrum necessitatibus mirum in modum parcere solitus. Is cum animo valde perturbato venisset; ficta persona quæsiuit ex eodem Ignatius, si quis hac vel illa tentatione sollicitaretur, quidnam ei consilij daturus esset? ac per eam sermocinationē omnes illi obstupescenti sensum eius animi recessus ac latebras patefecit simul, & perturbationes admirabili dexteritate sedauit. eodemq. caritatis officio erga alios quoq. multos pari perspicacitate perfunctus est, qui cū suos morbos propter inscitiam aperire non possent, vltro iis ipsemet ante medicinam, & genus ægritudinis, & causas detegebat. Vicetię, Fabro & Laine comitibus, dū ex voto finem anni vertētis expectat, ceteris itē Patribus ob id ipsum Veneta ditone dispersis, repēte affertur, Simonē Rodericū, Bassani, grauissima febri correptū,
in ex-

in extremo versari vitæ discrimine. quo nuntio percussus Ignatius, licet ipse quoq. febricula teneretur, tamen illico surgit, ac Iacobi Lainis qui grauius laborabat, cura piis hominibus demandata, sequente Fabro se pedes in viam dat, eodemque die passuum octodecim fere millia confecit ea quidem celeritate, vt præcedentem vix Faber cōsequi posset. Cumq. ex itinere, de Simone sollicitus, orandi causa paululum è semita diuertisset, supplicatione peracta, sensit auditas preces: atq. ad Fabrum rediens, pro certo affirmavit, Simonem è morbo euasurum. ad quem vt venit, arcte complexus hominem, læta omnia sperare, & certam sanitatē exspectare iussit. Nec sane frustra: quandoquidem Simon paulo post, contra omnium opinionem pristinæ valetudini redditus est; atq. id beneficium hodieq. secundum Deum Ignatio sese acceptum referre testatur. Haud longe à Bassani mœnibus loco edito templum cernitur beati martyris Viti, ex quo in subiectam conuallem despectus est cum cetero cultu visendam, tum crebris aquarum è Medoaco amne deriuationibus. Id templū eo tempore tuebatur solitarius quidam, Antonius nomine, vir doctrinarum expertus, & idiota quidē ille, verumtamen seuerus, & grauis, & ipso totius corporis atq. oris habitu venerabilis; ac proinde apud illas gentes magna virtutis & sanctitatis opinione. Is Ignatium nihil insigne præferentem, elato supercilio (vt ipse postea fatebatur) contemnere apud se cœpit, ac parui facere; quoad intentius aliquando supplicanti demonstrare dignatus est Dominus, qui vir & quantus esset Ignatius, quàmq. multorum adiuuato & salutis diuina prouidētia destinatus. ex quo suam ille temeritatem dolenter accusans, Ignatium studiose deinceps colere

colere atq. obseruare instituit. Per eosdem forte dies quidam ex Ignatij sociis, partim anachoretæ consuetudine, partim etiam ipsius loci amœnitate captus, ita cogitare cœpit apud se: Hem, Ignatij comites, vexatis tanto labore, tanta rerum omnium difficultate corporibus, de animorum insuper salute periclitamur. raro, quam extulimus domo, mentem spiritumq. referimus: nimium pulueris sordiumq. campestri hoc opere & exercitatione colligimus. ac ceteris quidem maior forsan gratiæ diuinæ fiducia, plus virium fuerit ad obuia quæq. superanda: mihi vero meæ infirmitatis præclare conscio, nonne conducatur, procul negotiis tumultibusq. cælestem in terris vitã vna cum hoc sancto eremi cultore transigere? & abiectis multiplicibus curis vni Deo vacare? Hæc apud se identidem reputanti, occursabant ex altera parte, Ignatij caritas, dulcedo sociorum, cœpta communia, datæ dexteræ, & deserendi nefas. Eiusmodi cogitationum æstibus cum aliquandiu fluctuasset; deniq. consultandi causa ad anachoretam ipsum adire constituit. sed nequaquam cessit illi res è sententia. quippe vixdum extra oppidum extulerat pedem, cum ei vni spectrum est obiectum, armatus vir, trucibus oculis, stricto gladio minitans. Exterruit primo ea species hominem: dein impetu capto cum nihilominus pergeret; iratus ille ac furens in obuium irruere visus. Tum vero peregrinus haud dubie terga dat, ac sine respectu in oppidum auolat, miratibus incolis quòd tam effuse fugientem aspicerent, nemine persequente. At ille à præcipiti cursu non ante destitit, quàm in ipsius Ignatij diuersorium sese cum insana trepidatione coniecit. Cui renidēs pater (totam quippe rem Deo reuelante cognorat.) Siccine titubas? inquit. Modicæ

Modicæ fidei, quare dubitasti? Qua ille interrogâ-
 tione, & in præsentia valde compunctus, & in poste-
 rum ne ab instituto deficeret, magnopere confirma-
 tus est. Cum Ioannes Codurius, è primis Patribus
 vnus, è graui morbo in vltimum vitæ periculum ef-
 fet adductus: ad rem diuinam pro focij salute facien-
 dam Ignatius ædem sancti Petri in Monte aureo pe-
 tiit: cuius & loci, & Apostoli, vt supra diximus, præ-
 cipua quadam religione tenebatur. cum ad medium
 fere peruenisset pontem Ianiculêsem, qui Sixti pons
 hodie dicitur; sublatis intentisque repente in cælum
 oculis, retulit pedem attonito similis: ac deinde con-
 uersus ad comitem (is erat Baptista Viola Parmensis,
 ex quo hæc ipsa cognoui) Domum redeamus, in-
 quit: Codurius noster migravit è corpore. Creditus
 est Ignatius ex illo stupore, & siderum intuitu, & re-
 pentina reuersione, vt olim Hozij, sic tum Codurij
 animam vidisse cælum intrantem: licet iustis fortasse
 de causis de hoc celauerit, quod iustas item ob causas
 de illo non reticuerat. nam & id ipsum alius aspexisse
 ferebatur, & ex horarum ratione compertum est, eo
 ipso temporis momento Codurium exspirasse: &
 alioqui non fuit, cur amicissimi viri cognito excessu,
 domum extemplo reuerteretur, vel ad piaculare sa-
 crum eius causa de more faciendum, recta pergere
 omitteret. Id autem accidit anno post Virginis par-
 tum M. D. XLI. quarto Kal. Septembris. Eodem fe-
 re loco deinde quiddam aliud accidit non absimile.
 Cum Stephanus Baroëlius Nouocomensis, qui viuit
 adhuc, periculoso morbo implicitus teneretur, &
 cunctis de illius vita sollicitis, Ignatius pro viri vale-
 tudine in eadem illa quam diximus æde sancti Petri
 in Monte aureo perlitasset; in reditu comitem læto
 vultu

vultu compellans (is fuit Petrus Ribadeneria Tole-
tanus, qui hæc ipsa mandavit litteris) non moritu-
rum ex eo quidem morbo Stephanum constanter as-
seueravit. nec vana fuit prædictio: si quidem haud
ita multo post, ægrotus non sine magna omnium
admiratione conualuit. Cum Patauij, nostris ad gy-
mnasiũ & reliqua Societatis munera, sanctæ Mariæ
Magdalænæ templum, & eius templi vectigalia tri-
buisset Andreas Lipomanus egregia pietate vir, cuius
mentionem antea fecimus; de adeunda loci posses-
sione graue certamen à nobilissimis viris iniectum
est. Venetiis tum Laines & Salmeron Societatis cau-
sam agebant. ij ad rem perficiendam omni conatu
nequidquam adhibito, cum aduersariorum potentia
valde premerentur, ac pæne ab incæpto desistere
decreuissent; postremo (quod vnum reliquum vi-
debatur esse perfugium) per litteras totam rem Igna-
tio commendant. Ille, cum quinta circiter feria lit-
teras accepisset, postridie (qui dies erat natalis Dei-
paræ Virginis) re diuina peracta, respondit, Christi
causam ne desererent; eodem adiuuante, voti com-
potes fore. nec vana fuere promissa: quippe, re in
Senatu diu multumq. agitata, denique possessio no-
stris adiudicata est cunctis ferme suffragiis: atque à
peritis rerum aestimatoribus non leue miraculum est
habutum, in eiusmodi ciuitate, à duobus ignotis &
peregrinis hominibus, clarissimorum ciuium opes
& gratiam superatam fuisse. Paulo IV. Pontifice ma-
ximo, cum inter bellicos tumultus vir quidam prin-
ceps, qui nuper est mortuus, Collegij Germanici tu-
telam ac patrocinium, oneris & impendij grauitate
defatigatus, abijcere cogitaret. idemque auctor esset
Ignatio,

Ignatio,

Ignatio, vt, ne in re iam desperata ac pæne collapsa, diutius operam & oleū perderet; sane fortiter Ignatius illi respondit, Faceret ipse quod vellet; se quidem, quoad viueret, eam procurationem numquam esse depositurum. neque vero dubitare se, quin tam præclare inchoatum opus diuina prouidentia conseruatura esset; ac data aliquando Pastorem, qui non modo necessariis, verumetiam copiosis ad vitum cultumque vectigalibus id collegium instrueret. Per eadem fere tempora vir quidam pecuniosus, templi nostri miseratus angustias, ædem nobis ædificare voluit laxiorem. sed cum is descriptionem quamdam suam sequeretur, cum dignitate quidem illam & elegancia, verumtamen ad religionis nostræ vsus parum idoneam; Ignatius piam viri voluntatem vtique accepit, egitque, vt debuit gratias; rem vero ipsam animo fidenti reiecit; quòd sibi comperitum esse diceret, non defuturum olim, qui templum nostris muneribus accommodatum exstrueret. Quorum duarum præfensionum alteram Gregorij XIII. Pontificis maximi summa, vt dictum est, pietas atque benignitas; alteram Alexandri Farnesij Cardinalis amplissimi eximia religio, & regia plane magnificentia comprobauit. Alia item de Ignatio miranda narrantur: quæ quia mihi haud satis explorata sunt, necesse non habui adscribere. præsertim quòd clarorum hominum sanctitas, non tam signis atque miraculis, quàm caritate in Deum, & vitæ innocentia continetur.

Eiusdem